

A

<< מתקנים את העיוותים של תיקון 3:

הוראת שעה

הכנסת אישרה משיכת כספי פיצויים
שנסגרו לקצבה ■ התיקון יאפשר לבני
60 ומעלה, שהמשיכו להפקיד כספים
לקופות גמל ליהנות מהטבות מס

מאת: מערכת עדיף

הכנסת אישרה לאחרונה בקריאה שנייה ושלישית את הוראת השעה שנועדה לתקן מספר עיוותים שנוצרו כתוצאה מחקיקתו של תיקון 3 לחוק קופות הגמל. במסגרת הוראת השעה נקבע חלון זמן, עד סוף שנת 2011, שבמהלכו תתאפשר משיכת כספים שבעקבות תיקון 3 הפכו לקצבתיים. זאת, ללא קנס של 35% מס הכנסה בגין פדיון שלא כדין.

תיקון 3 קבע כי כל הכספים המופקדים למכשירי החיסכון הפנסיוני, החל משנת 2008, ייועדו לקבלת קצבה. עד לתיקון ניתן היה להפקיד כספים לקופת גמל לתגמולים ולמשוך אותם בסכום חד פעמי פטור ממס. עמיתים בני 60 ומעלה יכלו למשוך כספים שהופקדו, בתום 5 שנים בלבד ממועד ההפקדה הראשונה לקופה. חלק מציבור החוסכים, בגיל 60 ומעלה, שלא היה מודע לתיקון לחוק, המשיך להפקיד כספים לקופות הגמל, תוך ציפייה כי יוכל למשוך

את הכסף לאחר פרק זמן מסוים בסכום חד פעמי פטור ממס. אולם, בעקבות התיקון, יועדו כספים אלו, כאמור, לקצבה. בהמשיכם להפקיד הפכו החוסכים כספים שהיו בדרך כלל פטורים ממס, לקצבתיים החייבים במס, מבלי ליהנות מהטבות מס בגין ההפקדות ומבלי להיות מודעים לכך.

מס על רווחים בלבד

לפיכך, ולאחר דיון בוועדת המשנה לפנסיה של ועדת כספים, הציע משרד האוצר לקבוע הוראת שעה לפיה עמיתים שהיו בני 60 ומעלה במועד חקיקתו של התיקון והמשיכו להפקיד כספים לקופות גמל לא משלמות לקצבה, גם לאחר שנת 2007, יוכלו לבקש להחזיר להם את הכספים, בכפוף לתשלום מס על הרווחים בלבד. בנוסף, על פי הוראת השעה, ניתן למשוך גם כספי פיצויים שהועברו מקופת גמל אישיות לפיצויים לקופת גמל לא משלמת לקצבה וכספי מוטבים של עמית שנפטר, שהשאירו היורשים בקופת הגמל, שני מקרים נוספים בהם כספים נזילים הפכו אף הם לקצבתיים בעקבות התיקון. את כל המשיכות, על פי הוראת השעה, ניתן לבצע עד תום שנת 2011.

הבהרות להוראת השעה

בעקבות חוסר הבהירות שהתעורר בנושא אופן חישוב המס על הרווחים ואופן משיכת הכספים, פרסמה הרשות הבהרות לאופן יישומה של

הוראת השעה. בהנחיות שהפיצה הרשות לפקיד השומה נקבע כי הגופים המוסדיים הם אלו שיחשבו את המס על הרווחים עבור עמיתים שיבקשו למשוך את הכספים במסגרת הוראת השעה, וכך נמנע הצורך לשלוח את העמיתים למשרדי פקיד השומה לצורך המצאת אישור למשיכת הכספים מהקופה.

עוד נקבע כי הגופים יכנו מס בשיעור של 15% בלבד מסך הרווחים שנצברו בקופה בגין אותן הפקדות, ללא הבחנה בין רווח ריאלי לבין רווחים בגובה הפרשי ההצמדה. ר"ח אמיר גבאי, מנכ"ל 84 יועצי פרישה, מסביר את הרקע להנחיות שפרסמה הרשות: לדבריו, כיום ככלל, על אפיק צמוד מוטל מס בשיעור של 20% על הרווח הריאלי והפרשי ההצמדה פטורים ממס. לעומת זאת, על אפיק לא צמוד – מוטל מס בשיעור של 15% על כל הרווחים. קופת גמל, בדומה לפוליסת חסכון המשתתפת ברווחים נחשבת לאפיק צמוד. ואולם, הסעיף הנותן את הפטור על הפרשי ההצמדה מקופת גמל שונה, במסגרת תיקון 171 לפקודת מס הכנסה, כך שכיום אין סעיף בפקודה המאפשר באופן מפורש מתן פטור על הפרשי ההצמדה. לפיכך, עלול היה להתקבל מצב בו יגבה המס בשיעור של 20% על כל הרווחים. לדברי גבאי, צריך היה לקבוע במסגרת הוראת השעה כי יינתן פטור על הפרשי ההצמדה. אם כוונת הרשות הייתה

עד לתיקון ניתן היה להפקיד כספים לקופת גמל לתגמולים ולמשוך אותם בסכום חד פעמי פטור ממס. עמיתים בני 60 ומעלה יכלו למשוך כספים שהופקדו, בתום 5 שנים בלבד ממועד ההפקדה הראשונה לקופה

חלק מציבור החוסכים, בגיל 60 ומעלה, שלא היה מודע לתיקון לחוק, המשיך להפקיד כספים לקופות הגמל, תוך ציפייה כי יוכל למשוך את הכסף לאחר פרק זמן מסוים בסכום חד פעמי פטור ממס

על אילו מוצרים פנסיונים חלה הוראת השעה?

רו"ח אמיר גבאי, מציג את תמונת המצב באשר למוצרים הפנסיונים עליהם חלה הוראת השעה.

ההוראה לגבי הפקדות שוטפות לקופת גמל של חוסכים מבוגרים כהגדרתם בהוראת השעה					
קופה לא משלמת קצבה			קופה משלמת קצבה		
קופת גמל "רגילה" במעמד עצמאי	פוליסת ביטוח תגמולים לעצמאים שעד ליום 31.12.07 הייתה מסוג הון (פוליסה הכפופה לתקנות קופות גמל)	כל התכניות במעמד שכיר	קרן פנסיה במעמד עצמאי	פוליסת ביטוח תגמולים לעצמאים מסוג קצבה (פוליסה הכפופה לתקנות קופות גמל)	כל התכניות במעמד שכיר
הוראת השעה רלבנטית		לא חלה	הוראת השעה לא חלה		הוראת השעה לא חלה

לקבוע שיעור מס אחיד על כל הרווחים, מוטב היה אם היו קובעים מראש במסגרת הוראת השעה שיעור מס של 15% בלבד, כאשר זהו עדיין רחוק מלהיות פתרון אופטימלי עבור החוסך. אך בטח לא – גם וגם. והנה, בסופו של דבר, במסגרת ההנחיות שפרסמה הרשות קבעה הרשות כי לשיטתה, מדובר באפיק לא צמוד ולפיכך יוטל מס בשיעור של 15% בלבד, על כל הרווחים. כאן מוסיף רו"ח גבאי כי לדעתו, למרות קביעתה של הרשות, עדיין מדובר באפיק צמוד ומה גם, שהוראת השעה חלה לא רק על קופת גמל "רגילה" אלא גם על פוליסת ביטוח תגמולים לעצמאים, שעד ליום 31.12.07 הייתה מסוג הון והרי יש לא מעט פוליסות המבטיחות תשואה הצמודה למדד והן בהכרח אפיק צמוד, ולגביהן זה לא עניין של פרשנות.

הוראת לגבי יורשים			
קופה לא משלמת קצבה		קופה משלמת קצבה	
קופת גמל "רגילה" במעמד עצמאי (כספים של עמית שנפטר)	קופת גמל "רגילה" במעמד שכיר (כספים של עמית שנפטר)	קרן פנסיה (שכיר או עצמאי)	פוליסה לקצבה (תגמולים לעצמאים או ביטוח מנהלים)
הוראת השעה רלבנטית		לא רלבנטי, פנסיה יד פנסית שאירים	לא רלבנטי, הכספים משולמים למוטבים בכל מקרה, לא נפתחת פוליסה חדשה

על מי חלה הוראת השעה?

■ מי שהיה עמית-עצמאי בקופת גמל לתגמולים ביום 31 בדצמבר 2007, המשיך לשלם תשלומים לחשבון בקופת גמל לא משלמת לקצבה, ומלאו לו 60 שנים ביום 31 בדצמבר 2007.

■ מי שהיה מוטב של עמית שנפטר, והועברו הכספים הצבורים בחשבון של העמית שנפטר לחשבון של המוטב בקופת גמל לא משלמת לקצבה.

■ מי שהיה עמית בקופת גמל אישית לפיצויים, שהיה זכאי למשוך כספים מהקופה האמורה, והועברו כספים בשלו למרכיב התגמולים בחשבון של העמית בקופת גמל לא משלמת לקצבה.

ההוראה לגבי כספי פיצויים ש"נסגרו" לקצבה			
קופה לא משלמת קצבה		קופה משלמת קצבה	
קופת גמל "רגילה"	פוליסת ביטוח מנהלים שעד ליום 31.12.07 מסוג הון	פוליסת ביטוח מנהלים לקצבה	קרן פנסיה במעמד שכיר
הוראת השעה רלבנטית		אין צורך בהוראת השעה, כבר בשנת 2009, לאחר שפנינו לאוצר, נפתרה הבעיה באמצעות הבהרה שהוציא אגף שוק ההון לפיה כספי הפיצויים יכולים להישאר בפוליסה לאחר ניכוי המס, ככספים נזילים, בכל מקרה זו לא הייתה כוונת המחוקק	קיימת לקונה בחוק ובתקנות כך שיש מי שיטען שכספי הפיצויים יכולים להישאר בקרן הפנסיה לאחר ניכוי המס, ככספים נזילים, בכל מקרה זו לא הייתה כוונת המחוקק